

Het Mulier Instituut onderzoekt

IN SPELEN OP SPORT- VOORKEUREN

Sommige mensen sporten graag individueel op een moment dat hen het best uitkomt. Anderen sporten juist graag op vaste tijdstippen met een vast team. Wel of geen wedstrijden? Wel of geen (vaste) begeleiding? En hoe ver is iemand bereid om te reizen naar de sportlocatie? Dit zijn allemaal voorkeuren voor het beoefenen van sport. Op basis van vragen over twaalf sportvoorkeuren in het Nationaal Sportonderzoek van april 2024 onderscheidt het Mulier Instituut drie groepen sporters.

DOOR: JANNE VAN DER HEIJDEN (MULIER INSTITUUT)

DRIE CLUSTERS VAN SPORTVOORKEUREN

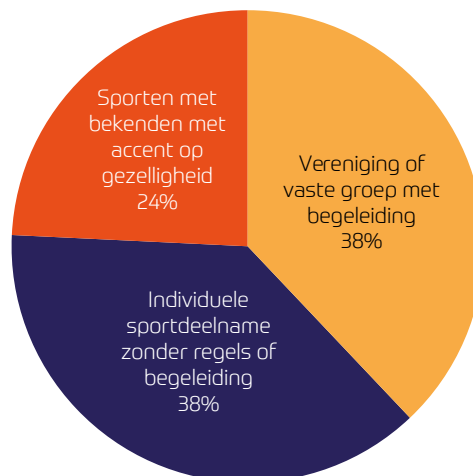
We vroegen Nederlanders tussen de 16 en 80 jaar wat voor hen de ideale manier is om te sporten. Op basis van hun antwoorden onderscheiden we drie clusters (figuur 1):

38 procent sport het liefst via een organisatie zoals een vereniging, in een vaste groep of vast team. Zij vinden zowel serieus sporten/ bewegen als sociale contacten belangrijk. Begeleiding vinden ze prettig.

38 procent sport het liefst alleen. Ze hebben geen behoefte aan regels en begeleiding. Het liefst voeren ze hun sport uit in de eigen buurt, met zo min mogelijk reisafstand. De openbare ruimte is hierbij favoriet, gevolgd door het fitnesscentrum.

24 procent sport het liefst samen met een bekende die op hen lijkt wat betreft leeftijd, interesses en opleiding. Begeleiding vinden zij niet nodig. Ze sporten het liefst in de openbare ruimte. Gezelligheid is belangrijk voor deze groep sporters.

Figuur 1. Clusters van sportieve voorkeuren, bevolking 16-79 jaar (in procenten, n=1.510)

Bron: Nationaal Sportonderzoek, voorjaar 2024, Mulier Instituut.

Voorname-lijk mensen van 35 jaar of ouder hebben een voorkeur voor individueel sporten. Jongvolwassenen (16-34 jaar) kiezen in

meerderheid voor sporten in een vereniging of vaste groep met begeleiding. Lager opgeleide mensen hebben vaker een voorkeur voor individueel sporten zonder regels of begeleiding. Hoger opgeleide mensen geven juist vaker de voorkeur aan sporten in een vereniging of vaste groep met begeleiding.

GROEIENDE VOORKEUR OM INDIVIDUEEL TE SPORTEN

In 2017 sportte de helft van de sporters (50%) het liefst in een vereniging of vaste groep met begeleiding. Nu is dat 38 procent. Deze voorkeur neemt dus sterk af. Vooral oudere mensen haken af bij dit cluster. De voorkeur om individueel te sporten zonder regels of begeleiding wint sterk aan populariteit (van 23% naar 38%).

Voorkeuren voor met wie je sport, bepalen in sterke mate de clusterindelingen. Bijvoorbeeld met wat voor mensen je wilt sporten (zoals mensen die op je lijken of mensen uit dezelfde buurt). En met hoeveel mensen je wilt sporten en wat je de ideale groepssamenstelling vindt (zoals een vaste of wisselende groep).

FOTO: SHUTTERSTOCK

DE VORKEUR OM INDIVIDUEEL TE SPORTEN ZONDER REGELS OF BEGELEIDING WINT STERK AAN POPULARITEIT

Mensen willen vaker individueel sporten en minder vaak met vaste regelmaat.

We zien dan ook het cluster 'individuele sportdeelname zonder regels of begeleiding' groeien ten opzichte van 2017, terwijl het cluster 'vereniging of vaste groep met begeleiding' krimpt (figuur 2). Naar leeftijd zien we dat jongvolwassenen (16-34 jaar) vergeleken met 2017 het eerste cluster redelijk trouw blijven. Maar de oudere groepen kiezen in 2024 in plaats van dit cluster veel vaker voor het tweede cluster.

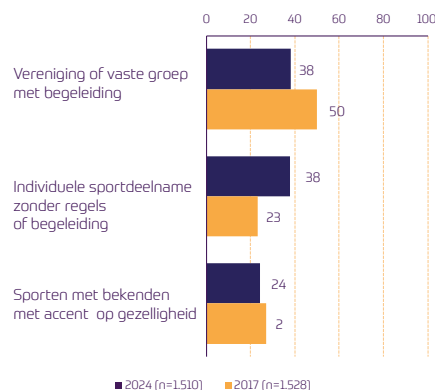
WAT BETEKENT DIT VOOR SPORTVERENIGINGEN?

De ontwikkeling naar meer individuele sportdeelname zonder regels of begeleiding lijkt niet goed samen te gaan met het traditionele model van sporten bij een vereniging. Toch kun je hier als sportvereniging op inspelen.

Cluster 1: vereniging of vaste groep met begeleiding

Dit cluster bestaat voornamelijk uit jongvolwassenen. Om ouderen te bereiken, kunnen verenigingen aangepaste versies van sporten

Figuur 2. Clusters sportvoorkeuren, 2024 en 2017, bevolking 16-79 jaar (in procenten)

Bron: Nationaal Sportonderzoek, voorjaar 2024 en voorjaar 2017, Mulier Instituut.

aanbieden, zoals walking-varianten van voetbal of handbal. Dit maakt het ook aantrekkelijker om eerder beoefende sporten op latere leeftijd opnieuw op te pakken.

Cluster 2: individueel zonder regels of begeleiding

Bij dit cluster denk je al snel aan sporten in een sportschool of hardlopen. Toch kunnen verenigingen ook deze groep bedienen. Bijvoorbeeld door sportfaciliteiten open te stellen buiten reguliere trainingen of wedstrijden.

Cluster 3: sporten met bekenden met accent op gezelligheid

Deze groep sporters vindt het sociale aspect van sporten en flexibiliteit erg belangrijk. Zij sporten bij voorkeur niet op een vast (verplicht) moment. Als vereniging kun je hierop inspelen door bijvoorbeeld een aantal keer per week een inloopuur te organiseren waarbij mensen vrijblijvend kunnen sporten en sociale contacten voorop staan.

De sportvereniging blijft een belangrijke plek binnen het sportlandschap, vooral voor jongeren en hoger opgeleiden. Maar de groeiende voorkeur voor individueel sporten zonder regels of begeleiding vraagt om aanpassing. Door ruimte te bieden aan flexibel, laagdrempelig sporten en sociale contacten heeft een sportvereniging voor ieder wat te bieden, wat de sportvoorkeur ook is.